

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

DE SCHEIDSRECHTERLIJKE BEDINGEN IN HET VERGELIJKEND EN HET INTERNATIONAAL RECHT

A. Principe der vrije wilsuiting.

I. Reeds in 1919 (1) schreven wij, handelende over de scheidsrechterlijke bedingen: «Hier heerscht de vrije wilsuiting: eens dat het beding vrij aanvaard werd door de partijen, na onderzoek der zaak, bestaat er geene reden, om het nietig te verklaren.»

Op dat oogenblik was die oplossing echter in de meeste landen betwist.

Wanneer in België de scheidsrechterlijke overeenkomsten geldig werden verklaard, verklaarde de Fransche rechtspraak zulke bedingen nietig, zelfs in de binnenlandsche betrekkingen tenzij de overeenkomst het geschil duidelijk omschreef en de scheidsrechters uitdrukkelijk noemde. Zekere Fransche hoven van beroep verklaarden wel is waar de belofte van scheidsrechterlijke overeenkomst geldig, wanneer deze voorkwam tusschen Franschen en vreemdelingen of zelfs tusschen Franschen in contracten die van den internationalen handel afhingen; andere hoven verklaarden echter zulke bedingen alleen dan geldig wanneer de uitvoering ervan in het buitenland moest plaats grijpen.

In Italië, was de rechtspraak onzeker: in 1911 had het Verbrekingshof van Turijn twee tegenstrijdige beslissingen uitgesproken over de geldigheid van zulke bedingen.

In Duitschland, was de belofte van scheidsrechterlijke overeenkomst alléén geldig verklaard, wanneer zij in het buitenland moest uitgevoerd worden

In Engeland werd zulke bepaling nietig ver-

klaard telkenmale zij de bevoegdheid der Engelsche rechtbanken ten voordeele van scheidsrechters deed verdwijnen.

In Egypte, onder invloed van het Fransche recht, verklaarde de rechtspraak der Gemengde Rechtbanken alle overeenkomsten nietig die bevoegdheid toekenden aan scheidsrechters, wanneer deze in het buitenland werkzaam moesten zijn, hetgeen nogal zonderling voorkomt, als men weet dat voor deze rechtbanken de Belgische Rechtspraak (en niet de Fransche) werd gevolgd, wat betreft zulke bedingen die in Egypte moesten uitgevoerd worden.

* * *

2. Op 24 September 1923 werd het Protokol van Genève geteekend tusschen de Verbonden Mogendheden. De contracteerende staten erkennen daarbij de geldigheid van scheidsrechterlijke bedingen, en tevens de belofte van dergelijke overeenkomsten tusschen partijen die onderling onder de rechtsmacht staan van verschillende contracteerende staten. De contracteerende staten beoogen het geval waar partijen in zake van handel of in elk ander geschil dat langs scheidsrechterlijken weg geregeld mag worden, zich verbinden de geschillen, die uit de uitvoering van een contract kunnen ontstaan, aan scheidsrechters over te laten. En het Protokol besluit dat dergelijke bedingen geldig zullen zijn, zelfs indien de scheidsrechterlijke uitspraak plaats moet vinden in een ander land dan dat aan wiens rechtsmacht ieder der partijen onderworpen is.

Ieder der contracteerende staten had zich het recht voorbehouden zijn verbintenis te beperken tot de overeenkomsten die, volgens zijn nationaal recht, als handelszaken konden aanzien worden.

* * *

3. Verscheidene staten veranderden hun zienswijze ten gevolge van deze overeenkomst.

In Frankrijk werd het inlandsch recht door de wet van 30 December 1925 in overeenstemming gebracht met het Protokool van Genève, doch slechts in handelszaken.

Nochtens, in spijt van de uitdrukkelijke en klare bewoordingen der wet (art. 631 Wetboek van Koophandel, laatste alinéa, gewijzigd door vermelde wet van 30 December 1925), bleven zekere hoven, zelfs in handelszaken, verklaren dat de belofte van scheidsrechterlijke overeenkomst nietig is, wanneer het voorwerp van het geschil niet nauwkeurig aangeduid is en de namen der scheidsrechters niet aangegeven waren.

Het Verbrekingshof van Frankrijk, bij arrest van 19 Februari 1930 (2) heeft eindelijk de beloften van scheidsrechterlijke overeenkomsten geldig verklaard: zijn uitspraak steunt op het principieel der vrije wilsuiting. Het arrest van 9 Januari 1933 (3) heeft daarna aan de Fransche rechtspraak den volstrekten eerbied voor den wil van den wetgever opgelegd.

In Italië heeft het Verbrekingshof (4) het geval beoordeeld van een overeenkomst die in het land gesloten was tusschen een Italiaanschen burger en een vreemdeling toebehoorende tot een staat die tot de overeenkomst van Genève (28 November 1923) toetreden was. De partijen waren overeengekomen dat scheidsrechters van vreemde nationaliteit in het buitenland uitspraak zouden doen over de betwistingen te ontstaan uit dit contract.

Het Hof van Verbreking heeft dit beding geldig verklaard.

In Egypte waar de regeering het Protokool van Genève niet ondertekende, had de Gemengde Rechtspraak nooit als geldig aanzien een beding dat in het buitenland aan scheidsrechters bevoegdheid verleende.

De rechtbanken steunden deze rechtspraak op eene wetsbepaling van de oude verordening betreffende de inrichting der rechtbanken. Deze bepaling gaf aan de Gemengde Rechtbanken *alleen* de bevoegdheid om kennis te nemen van de geschillen waarin vreemdelingen betrokken

waren. Twee arresten (5) der Vereenigde Kamers (waarvan de beslissingen zoo goed als wetten aanzien worden), hadden bedingen nietig verklaard, die de Gemengde Rechtbanken ten voordeele van scheidsrechters, van hunne bevoegdheid wilden berooven.

In 1937, te Montreux, werd door de Mogendheden een nieuwe verordening opgesteld: in de nieuwe tekst, waarin de vraag der internationale bevoegdheid behandeld werd, kwam nu het woord *alleen* niet meer voor.

In werkelijkheid is dit woord verdwenen, niet om aan de rechters in het buitenland eene breedere bevoegdheid toe te kennen maar om aan de vreemdelingen in Egypte toe te laten de bevoegdheid der inlandsche rechtbanken te aangaarden.

Maar, om eene nieuwe rechtspraak te doen zegevieren, in tegenstrijdigheid met beslissingen van de Vereenigde Kamers, — hetgeen tot daartoe nooit gebeurd was, — moest een middel gevonden worden om aan het Hof toe te laten terug te komen op zijn vorige overwegingen.

De Rechtbank van Alexandrië (6) heeft die stap gedaan. Zich steunende op de bepaling van de nieuwe Verordening van Montreux, overwoog zij dat indien deze niet uitdrukkelijk toelaat de geschillen te laten oordeelen door scheidsrechters die zich in het buitenland bevinden, het nochtans onbetwistbaar is dat de Egyptische internationale wet geen uitsluitende bevoegdheid meer oplegt en dat, wanneer zij de geldigheid der belofte van scheidsrechterlijke overeenkomst in principieel aanvaardt, zij niet belet zulke belofte als geldig aan te zien, zoowel in de buitenlandsche als in de binnenlandsche betrekkingen; de rechtspraak door scheidsmannen is immers de uitslag van vrije wilsuiting der partijen; als zoodanig schendt zij geenszins de soevereiniteit van het land, zooals dit zou geschieden, indien, in strijd met de nationale wet, de bevoegdheid toegekend werd aan de rechtbanken van een anderen staat.

Het Gemengd Hof van Egypte heeft de bevoegden van de Rechtbank aangenomen, en het vonnis bekrachtigd, er bijvoegende dat de geldigverklaring van scheidsrechterlijke bedingen niet strijdig is met de openbare orde, maar integendeel overeenstemt met de huidige evolutie der internationale wetten en overeenkomsten en, overigens, vereischt wordt door de noodwendigheden van den huidigen handel.

* * *

B. Gevolgen van het princip.

I. *Voorwaarden van het contract.* — De scheidsrechterlijke overeenkomst moet beantwoorden aan alle voorwaarden der gewone contracten, namelijk wat betreft de bekwaamheid die van de partijen geëischt wordt om het geding aan een scheidsgerecht te onderwerpen.

De overeenkomst is alleen geldig tusschen de personen die ze aangenomen hebben en niet tegenover diegenen die, in vrijwaring opgeroepen, de overeenkomst niet uitdrukkelijk of ten minste stilzwijgend aangenomen hebben (7).

Zulke overeenkomst mag ook niet tusschenkomen in zaken waarin dading over en rechtsgeding verboden is.

Het is niet noodig dat het beding door eene uitdrukkelijke overeenkomst aangenomen weze om geldig te zijn (8); het is voldoende dat het stilzwijgend aangenomen zij, bij voorbeeld, wanneer het gedrukt voorkomt op brieven of facturen ontvangen zonder verzet noch voorbehoud.

De wet in voege op de plaats van de overeenkomst bepaalt er natuurlijk de vorm van.

II. *Gevolgen in de ruimte.* — De scheidsrechterlijke uitspraak die het werk is van de gevolmachtigden der partijen en alzoo onrechtstreeks een overeenkomst der betrokkenen uitmaakt, is de uiting van een wil die niet beperkt wordt door de grenzen der territoriale macht.

Het is om deze reden dat de belofte van scheidsrechterlijke overeenkomst overal en in alle zaken, zoowel in burgerlijke als in handelsgedingen, geldig zou moeten verklaard worden.

III. *Gevolgen in den tijd* — In zekere landen, zooals in Frankrijk en in Egypte, waren vroeger

zekere beloften van scheidsrechterlijke overeenkomsten aanzien als strijdig met de openbare orde. Wanneer eene nieuwe wetsbepaling dezen toestand veranderd heeft, mogen slechts geldig verklaard worden de overeenkomsten die na deze wetsverandering besloten worden. (9)

C. Besluit.

* * *

Het begrip van vrije wilsuiting, waarop de geheele theorie van de scheidsrechterlijke overeenkomsten berust, heeft in de laatste vijf en twintig jaar veel vooruitgang gemaakt.

Het is dit begrip dat het Protocol van Genève aanvaard heeft en daarna de rechtspraak in Frankrijk, Italië en Egypte.

Indien de Rechtbanken dit begrip nooit uit het oog verloren hadden, zouden zij niet geaarzeld hebben, wanneer zij de verschillende vragen hebben moeten oplossen die met het probleem der scheidsrechterlijke bedingen in betrekking staan; namelijk de vraag tegenover welke personen en vanaf welk oogenblik zulke overeenkomsten als geldig moeten aanschouwd worden.

Eugène VROONEN,

*Raadsheer in het Hof van Beroep te Luik.
Eere-Raadsheer in het Internationaal
Gemengd Hof van Beroep van Egypte.*

(1) Vroonen. De la force extraterritoriale des jugements étrangers, nr 239, bl. 278.

(2) Cl., 1931, bl. 60; I., 1933, I. 41.

(3) Fr. Verbr., 9 Jan. 1933 (D. H., 1933, p. 164).

(4) 15 Maart 1932 (op een arrest van het beroepshof van Turijn).

(5) 25 Mei 1931. Bulletin Lég. et Jur., Egypt, XVIII, 401.

(6) Onder voorzitterschap van den schrijver van dit artikel.

(7) Zie nochtans: Fr. Verbr., 9 Jan. 1933, D. H. 1933, p. 164, en gemend Hof Egypte, 28 Feb. 1940.

(8) Fr. Verbr., 9 Jan. 1933, reeds vermeld.

(9) Parijs, 10 Juli 1938. — *Contra*: Poitiers, 28 Juni 1932, D. H. 1932, p. 433; Parijs, 26 Juni 1933, D. H., 1933, p. 407.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2de Kamer. — 28 October 1946.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever: M. Simon.

Eerste Advocaat-Generaal: M. Hayoit de Termicourt.

STRAFRECHTSPLEGING. — VERVOLGING VOOR POLITIERECHTBANK. — RECHTSTREEKSCHER DAGVAARDING DOOR BESCHULDIGDE EN BURGERLIJK VERANTWOORDELIJKE. — VRIJSpraak VAN BESCHULDIGDE EN VEROORDEELING VAN RECHTSTREEKS GEDAAGDE. — BEROEP EN VRIJSpraak VAN RECHTSTREEKS GEDAAGDE. — VEROORDEELING VAN OORSPRONKELIJKE BESCHULDIGDE. — GEEN BEROEP VAN HET O.M. — PUBLIEKE VORDERING NIET AANHANGIG. — VERBREKING ZONDER VERZENDING.

Bij gebreke van beroep van het Openbaar Ministerie wordt de publieke vordering, oorspronkelijk ingesteld bij de politierechtbank tegen de beschuldigde en de burgerlijk verantwoordelijke partij, niet bij de correctionele rechtbank aanhangig gemaakt, zoodat een veroordeeling niet mogelijk is.

O. M. en Bricout t/Van Wymelbeke.

I. *Aangaande de beslissing over de publieke vordering:*

Over het eerste middel: schending van artikel 199 en 202 van het Wetboek van Strafvordering en van het advies van den Raad van Staat, d.d. 12 November 1800, doordat het bestreden vonnis Bricout Paul heeft veroordeeld tot een politie geldboete, alhoewel geen publieke vordering gericht tegen voor-

noemde partij bij de Correctioneële Rechtbank ahangig was;

Overwegende, dat blijkens de stukken van de rechtspleging Bricout Louis en diens vader, aanlegger in verbreking Bricout Paul, vóór de Rechtbank van Politie te Avelgem gedagvaard zijn geweest; eerstgenoemde, wegens overtreding van artikel 42 van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934, houdende algemeen reglement van het verkeer en van het vervoer, laatstgenoemde als burgerlijk verantwoordelijk voor de veroordeelingen tot geldboete en kosten die tegen eerstgenoemden zouden worden uitgesproken;

Dat Bricout Paul de genaamden Van Wijmelbeke Gomar en Pauwels Achiel vóór bedoelde Rechtbank rechtstreeks deed dagvaarden den eersten, wegens overtreding van artikel 57, 1° a, van voormeld Koninklijk Besluit, den tweede als burgerlijk verantwoordelijk voor Van Wijmelbeke zijn aangestelde;

Dat de Rechtbank van Politie, na de zaken te hebben samengevoegd, bij vonnis gewezen den 11 April 1946, de ten laste van Bricout Louis gelegde feiten niet bewezen verklaarde, dienvolgens Bricout Louis en Bricout Paul van de vervolging ontsloeg, de betichting ten laste van Van Wijmelbeke gelegd bewezen verklaarde, dezen beklaagde veroordeelde tot een geldboete van 25,— frank en tot de betaling van een schadevergoeding aan de burgerlijke partij, en Pauwels, burgerlijk verantwoordelijk verklaarde voor de veroordeelingen tot de geldboete, de schadevergoeding en de kosten uitgesproken tegen Van Wijmelbeke;

Overwegende dat op de beroepen aangezegd door Van Wijmelbeke en Pauwels, de Correctioneële Rechtbank Van Wijmelbeke vrijsprak, Pauwels buiten zaak stelde, Bricout Louis schuldig verklaarde aan overtreding van voormeld artikel 42, dientengevolge, Bricout Louis (en niet zooals ten gevolge van een loutere penfeil in het vonnis is vermeld: Bricout Paul) veroordeelde tot een geldboete van 25,— frank, vervangbaar, in geval van niet-betaling, door een gevangenisstraf van 3 dagen, Bricout Paul burgerlijk verantwoordelijk verklaarde voor de boete en kosten uitgesproken tegen zijn aangestelde en zich tot kennisneming van de vordering der burgerlijke partij onbevoegd verklaarde;

Overwegende, dat bij gebreke van beroep van het Openbaar Ministerie de publieke vordering ingesteld tegen Bricout Louis als beklaagde en tegen Bricout Paul als burgerlijk verantwoordelijk voor Bricout Louis bij de Correctioneële Rechtbank niet ahangig was;

Dat dienvolgens beslissende zooals hierboven is gezegd, het bestreden vonnis de in het middel aangeduide bepalingen heeft geschonden;

H. Aangaande de beslissing over de vordering van burgerlijke partij Bricout Paul:

Overwegende, dat geen bijzonder middel tot verbreking wordt voorgesteld en dat het Hof er ambtshalve geen opwerpt;

Om deze redenen:

Verbreekt het bestreden vonnis, doch alleen voor zoover het Bricout Louis veroordeeld heeft tot een geldboete van 25,— frank, vervangbaar door drie dagen gevangenzitting, en tot de kosten en Bricout

Paul verantwoordelijk heeft verklaard voor de geldboete en de veroordeeling tot de kosten uitgesproken tegen zijn aangestelde;

Verwerpt de voorziening van Bricout Paul voor het overige;

Veroordeelt burgerlijke partij Bricout Paul tot eene vergoeding van 150,— frank ten voordeele van Van Wijmelbeke Gomar en Pauwels Achiel;

Zegt dat er geen aanleiding bestaat tot verwijzing;

Veroordeelt Bricout Paul tot een derde der kosten, het overige te dragen door den Staat.

KRIJGSHOF TE ANTWERPEN

8 October 1946.

Voorzitter: M. E. Van Laethem.

Raadshoer: M. Graaf de Villermont.

Sub. Aud. Gen.: M. Van Heurck.

Pleiters: Mrs De Schepper, Van Leynseele, Isaac, Castille en Van den Herreweghe.

I. ECONOMISCHE COLLABORATIE. — GEHEIM AGENT BIJ INLICHTINGSDIENST. — WINSTBEJAG. — BEWEZEN DIENSTEN. — GEEN VERSCHOONING. — VERZACHTENDE OMSTANDIGHEID.

II. ECONOMISCHE COLLABORATIE. — STAAT BURGERLIJKE PARTIJ. — CONFERENTIE TE PARIJS. — HERSTELBETALINGEN VAN DUITSCHLAND. — VIJF PROCENT TOEGEKEND AAN BELGIE. — STAAT GERECHTIGD VOLLE BEDRAG DER SCHADE TE EISCHEN.

III. MOREELE SCHADE VAN DEN STAAT. — VERSTORING DER OPENBARE ORDE. — HERSTEL DOOR BESTRAFFING. — GEEN SCHADEVERGOEDING.

I. *Een beschuldigde, geheim agent en lid van een inlichtingsdienst, die om beterswil den vijand economisch bijstaat, moet zich steeds door zijn oversten laten dekken, vooral wanneer de economische nulp, die hij verleent, toeneemt. De activiteit van geheim agent mag niet bijkomstig zijn, vergeleken bij de diensten, die hij aan den vijand, tegen aanzienlijke vergoedingen, bewijst.*

Wanneer het bewezen is, dat beschuldigde uit winstbejag gehandeld heeft, en niet, zooals hij beweerde, uit onbaatzuchtige vaderlandsliefde, kan deze oewering niet weerhouden worden. De door beschuldigde bewezen diensten kunnen evenwel als verzachtende omstandigheid gelden.

II. *De door de Conferentie te Parijs vastgelegde herstelbetalingen, die door Duitschland moeten worden verricht en waarvan 5 % aan België werden toegekend, veronderstellen niet, dat de Belgische staat, burgerlijke partij, niet meer gerechtigd zou zijn om de volledige vergoeding der berokkende schade te eischen.*

O.M. en Belgische staat t/Dandus en Van Haesebroeck.

Overwegende, dat de beroepen tijdig en regelmatig naar den vorm aangeteekend zijn geweest en dus ontvankelijk zijn;

A. *Op strafgebied:*

Overwegende, dat het onderzoek, zooals het voor het Hof geschiedde, voldoende aantoonde dat de bedrijvigheid door betichte Dandus ten voordeele van

den vijand aan den dag gelegd, veel belangrijker geweest is dan deze waarvan de leden van den inlichtingsdienst *Tegal*, met dewelke hij in betrekking was, op de hoogte waren of vermoedden;

Overwegende dat, zooals de eerste rechter het zeer juist onderlijnt, het er hier niet op aankomt de verdiensten der verantwoordelijke leiders of plaatselijke agenten van *Tegal* in twijfel te trekken of te kleineeren noch hunne goede trouw of de waarde hunner verklaringen te miskennen of te onderschatten;

Dat niettemin dient onthouden dat de leiders niet eens wisten dat de betichte sterke dranken aan de Duitse diensten leverde, noch dat hij met het oog op het uitvoeren van belangrijke werken op de vliegvelden door den vijand bezet of ingericht, eene firma stichtte met tweeden betichte als vennoot;

Dat betichte Dandus eveneens het niet noodig achtte die personen mede te deelen dat betichte Van Haesebroeck — dien zij trouwens nooit gekend hebben — zich in Oogst 1942 uit de zaak terugtrok;

Dat ook opvallend is te moeten aanstippen dat de leden van den dienst geen de minste nauwkeurige inlichtingen bezaten nopens den omvang der leveringen en werken verricht dor betichte Dandus en het aanzienlijk aantal (200 à 300) arbeiders door dezen laatste tewerk gesteld;

Dat buiten deze kenschetsende en afdoende bijzonderheden nog dient opgemerkt dat uit betichtes eigen verklaringen en houding duidelijk voorkomt dat zijne deelneming aan de werkzaamheden van den inlichtingsdienst, niet kan gelijk gesteld worden met een ontegensprekelijk onbaatzuchtig en uitsluitend vaderlandslievende bedrijvigheid en dit niettegenstaande de prijzvolle en loffelijke getuigenissen welke namelijk na het vellen van het vonnis a quo werden afgelegd ten bate van betichte;

Overwegende, dat men derhalve tot het besluit komt dat de eerste rechter de gedragingen van betichte Dandus juist beoordeeld heeft, die schuldig is aan te Antwerpen, gerechtelijk arrondissement Antwerpen, Molsbroek, gerechtelijke arrondissement Brussel en/of elders in België en/of buiten het grondgebied van het koninkrijk, tusschen 10 Mei 1940 en 4 September 1944, aan de vijanden van den Staat, hulp in soldaten, mannen, geld, levensmiddelen, wapens of munitie verschaft te hebben, 't zij dat het misdrijf gepleegd werd tegenover België of tegenover de geallieerden van België, optredende tegen den gemeenschappelijken vijand, 't zij dat het gepleegd werd tegen een staat die, zelfs afgezien van een verdrag van bondgenootschap oorlog voert tegen een staat waarmede België zelf in oorlog is, het misdrijf gepleegd zijnde uit winstbejag met de omstandigheid dat verdachte woonde in een door den vijand bezet grondgebied en dat hij;

1) hetzij rechtstreeks, hetzij door een tusschenpersoon of in hoedanigheid van tusschenpersoon aan de vijanden van den Staat hulp verschaft heeft in soldaten, mannen, geld, levensmiddelen, voor de ravitailleering van den vijand, oorlogsmaterieel voor aanval of verweer, eigenlijk gezegde oorlogsmunitie, kleedings- of uitrustingsstukken waarvan hij wist dat zij voor militair gebruik bestemd waren of dat hij een onderneming van werken tot het aanleggen, inrichten of camoufleren van versterkin-

gen, luchtvaartterreinen of alle andere voor militaire doeleinden bestemde bouwwerken of installaties heeft ingericht of geleid,

2) verdachte zijn bedrijvigheid ten dienste van de vijanden van den Staat gesteld heeft ten einde voor hun rekening de grondstoffen of bewerkte stoffen, producten, levensmiddelen of dieren onder 1 hierboven bedoeld te verzamelen;

Overwegende dat gelet op de diensten door betichte Dandus aan *Tegal* bewezen en den duur zijner medewerking met de plaatselijke leiders van dezen dienst, de opgelegde straf te zwaar blijkt en in ruime mate moet verminderd worden;

Overwegende dat de uitgesproken verbeurdverklaring alleen toepasselijk kan zijn op de roerende voorwerpen die dienstig of bestemd waren tot het plegen der feiten;

B. *Over den eisch der burgerlijke partij :*

1) Wat de materiele schade betreft,

Overwegende, dat terecht de burgerlijke partij er op wijst dat de verdeling der herstellingen door de Conferentie te Parijs aangenomen, haar het recht niet ontnemt tegenover de betichten de volledige schadeloosstelling aan te vragen van de schade welke beide betichten haar werkelijk berokkend hebben en dat zij dit recht behoudt alhoewel de omvang dezer schade het te Parijs toegekende quantum van 5 % overtreft;

Overwegende, dat de burgerlijke partij voorhoudt dat de door haar geleden schade gelijk staat met de sommen door den vijand aan beide betichten uitbetaald;

Overwegende dat, zoowel is waar deze bedragen een aanwijzing uitmaken van den omvang der strafbare bedrijvigheid der betichten, zij echter niet volstaan om te bewijzen, buiten alle andere bepaalde en vaste gegevens, dat de verwekte schade op diezelfde bedragen dient geschat en vastgesteld;

Overwegende dat onbetwistbaar beide betichten door hunne handelingen den vijand de oorlogsvoering vergemakkelijkt hebben en alzoo de burgerlijke partij tot meerdere uitgaven van bezetting en oorlogskosten verplicht hebben;

Dat echter de burgerlijke partij in gebreke blijft aan het gerecht nauwkeurige en afdoende elementen voor te leggen waaruit zou kunnen afgeleid worden dat de schade die zij onderging de toegekende sommen te boven gaat;

Overwegende trouwens, dat gelet op de bijzondere omstandigheden waarin de feiten zich voordeden, de vergoedingen zooals zij door den eersten rechter begroot werden billijk voorkomen en dienen behouden;

2) Over de moreele schade door de burgerlijke partij vermeld :

Overwegende, dat de burgerlijke partij beweert dat betichten haar een aanzienlijke moreele schade (3.000.000 plus 500.000 fr.) toegebracht hebben;

Overwegende, dat de burgerlijke partij tot staving van haren eisch geen enkel bewijskrachtig bestanddeel aanbrengt waaruit zou blijken dat zij werkelijk een moreele schade opliep welke zich niet vereenzelvigt met de verstoring der openbare orde;

Overwegende dat de bestraffing deze verstoring beteugelt en ongedaan maakt, zoodat er geen aan-

leiding bestaat den eisch der burgerlijke partij in te willigen;

Om deze redenen :

Het Hof, naar bescheiden beslissende en in tegenwoordigheid van betichten uitsprekende, bij toepassing der in het bestreden vonnis aangehaalde wetsbepalingen, behalve art. ...;

Aanvaardt de beroepen;

Doet het bestreden vonnis te niet in zoover het betichte Dandus heeft veroordeeld tot 10 jaar opsluiting;

Wijzigende,

Veroordeelt Dandus voor de feiten zooals zij voor het Hof bewezen zijn gebleven tot drie jaar gevangenisstraf (115 SWB. 1 en 4);

Zegt dat de uitgesproken verbeurdverklaring alleen toepasselijk is op die voorwerpen die geen onroerend karakter bij inlijving of bij bestemming verworven hebben, nl. vermeld in stukken 27, 80b en 78c;

Spreekt betichte vrij voor inbreuk op art. 115 SWB. 2 en 3;

Bevestigt het bestreden vonnis voor het overige op strafgebied wat Dandus betreft en bevestigt het eveneens in zijn geheel op burgerlijk gebied wat Dandus en Van Haesebroeck betreft;

Verwijst de beide betichten in de kosten van het beroep, zijnde voor Dandus 19 frank en voor Van Haesebroeck 20 frank.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1ste Kamer bis. — 15 Oktober 1946.

Voorzitter : M. Moorkens.

Pl. Rechters : M.M. J. Mathel en Angenot.

Pleiters : Mrs H. Picard en Paul Pollet.

GEZINSVERGOEDINGEN. — WET VAN 10 JUNI 1937. — REMFME DER NIET-LOONTREKKENDEN. — BESLUIT VAN 1 FEBRUARI 1941 VERVALLEN. — GECHIL OVER TOEPASSING DER WET. — BEROEP ONTVANKELIJK. — WERKGEVER VAN BINNENSCHIEPVAART VAN AMBTSWEGE AANGESLOTEN BIJ DE SPECIALE ONDERLINGE KAS. — DEZELFDE PERSOON WERKGEVER EN WERKNEMER. — TOEPASSING DER 2 REGIMES.

Het Besluit van 1 Februari 1941 dat bepaalde dat de Heer Vrederechter bevoegd was in laatsten aanleg tot eene waarde van 1.000 f. dient als vervallen beschouwd.

Wanneer de principieële kwestie zich stelt of iemand aan de Wet onderworpen is moet de waarde van het geschil geraamd worden op tienmaal de bijdragen, bij toepassing van art. 265 K.B. van 22 Dec. 1938.

De werkgevers van de binnenscheepvaart (regime der loontrekkenden) zijn van ambtswege aangesloten bij de onderlinge kas (regime der niet-loontrekkenden). Iemand kan eenerzijds werknemer en anderzijds werkgever zijn en in beide hoedanigheden onder toepassing der wetgeving op de gezinsvergoedingen vallen.

De Boey t./Speciale Onderlinge Kas Nr 2.

Overwegende, dat de oorspronkelijke eisch er toe strekt, bij toepassing van de wet van 10 Juni 1937, houdende uitbreiding der kindertoelagen tot de

werkgevers en niet-loontrekkende arbeiders, aan de Speciale Onderlinge Kas n° 2, thans beroepene door verweerder, thans beroeper, in zijne hoedanigheid van lid der Speciale Onderlinge Kas, de bijdragen verschuldigd voor het jaar 1938, vermeerderd met de procenten welke als sanctie voor niet-betaling daarbij werden gevoegd, te betalen, zijnde de som van 422,— frank;

dat het bestreden vonnis den eisch van aanlegger heeft ingewilligd;

Overwegende, dat beroepene opwerpt dat het beroep niet ontvankelijk is, daar het gevraagde bedrag de 1.000,— frank niet overschrijdt en dat artikel 264 van het Besluit van den Secretaris-Generaal van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg van 1 Februari 1941, dat de teksten van het K. B. van 12 December 1938 en 2 September 1939 heeft samengevoegd, bepaalt dat de Vrederechter in laatsten aanleg bevoegd is tot eene waarde van 1.000,— fr.;

Overwegende, dat echter artikel 265 van het K.B. van 22 December 1938 bepaalt, dat wanneer er dient bepaald of een persoon al dan niet aan dit besluit onderworpen is, er aanleiding toe bestaat, om den aanleg te bepalen, de waarde van het geschil te ramen op tienmaal de bijdragen, welke zouden moeten gestort worden. Dat de samengeordende tekst van het Besluit van 1 Februari 1941 dus afwijkt van de bepaling van artikel 265 van het K. B. van 22 December 1938;

Dat het Besluit van 1 Februari 1941 ingevolge de Besluitwet van 5 Mei 1944 en het Besluit van 18 September 1945 als vervallen dient beschouwd;

Dat dus enkel toepassing dient gedaan van de bepalingen van het K. B. van 22 December 1938;

Dat dit zooveel te meer waar is, daar in een besluit van den Regent van 9 Februari 1946, waarbij wijzigingen van statuten van de onderlinge kas voor gezinsvergoedingen aan werkgevers en niet-loontrekkende arbeiders, Arenbergstraat 24, te Antwerpen, werden goedgekeurd (Staatsblad van 4-5 Maart 1946) enkel verwezen werd naar de samenvattende teksten van het K.B. van 22 December 1938 en 2 September 1939.

Overwegende, dat de kwestie door beroeper opgeworpen, juist is te weten of hij de kwestieuze bijdrage verschuldigd is, het is te zeggen of hij onder toepassing der wet valt;

Dat dienvolgens bij toepassing van artikel 265 van het K. B. van 22 December 1938 het beroep ontvankelijk is;

Ten gronde :

Overwegende, dat beroeper lid is van af 1932 van de Bijzondere Verrekenkas voor ondernemingen van Binnenscheepvaart en daar de bijdragen betaalt, omdat hij een zetschipper in zijn dienst heeft op het schip « Waljan », wat niet tegengesproken wordt; dat de eerste rechter dus te recht heeft aangenomen dat beroeper uitbater is van het schip « Waljan »;

Overwegende, dat artikel 2 van het K. B. van 24 Juli 1939 bepaalt, dat de werkgevers, die tot de binnenscheepvaart behooren, onderworpen aan de wet van 10 Juni 1937, van ambtswege deel uitmaken van de Verrekenkas (1) van dewelke zij afhangen;

Dat beroepene dus terecht beroeper tusschen hare leden heeft ingeschreven;

Overwegende, dat weliswaar beroeper volhardt dat zulks onregelmatig geschiedde, daar zijn schoonzoon eigenlijk de exploitant is van het schip « Waljan »;

Dat echter het bestreden vonnis deze thesis verworpen heeft om beweegredenen die de rechtbank bijreedt, en tegen dewelke door appellant geen enkel nieuw element wordt aangevoerd;

Overwegende, dat het niets ter zake doet dat beroeper een gesalarieerde is, nl. zeeofficier in dienst van de A.M.I., voor wie door zijn eigen werkgevers de wettelijke stortingen gedaan worden;

Dat iemand eenerzijds werknemer en anderzijds werkgever kan zijn en in beide hoedanigheden onder toepassing der wetgeving op de gezinsvergoedingen kan vallen, vermits beide hoedanigheden zich niet vermengen en de wetten op de gezinsvergoedingen aan niet-loontrekkenden geen uitzondering voorzien;

Overwegende, dat de omstandigheid dat beroeper geen effectief werk verricht in betrekking met zijn exploitatie van bedoeld schip, maar alles in zijn naam laat doen door een volmachtdrager, niet wegneemt dat deze exploitatie dient beschouwd te worden als een door hem zelf, als verantwoordelijk persoon uitgeoefend, bijbedrijf, dat hij in die onderneming met ten minste gedeeltelijk professioneel doeleinde een arbeider, ingevolge een dienstcontract te werk stelt; dat die doenwijze niets gemeen heeft met een niet-professionele activiteit, zooals deze van een « homme d'œuvre »;

Overwegende, dat aldus de voorwaarden van artikel 1 van het originele K. B. van 22 December 1938 voorzien bij de wet van 10 Juni 1937, vervuld zijn;

Overwegende, dat beroeper nog opwerpt dat hij voor het jaar 1938 niet kan gehouden zijn, vermits de kas slechts ingesteld werd door K. B. van 19 Mei 1939 en artikel 5 voorziet dat in alle geval de aansluiting met terugwerkende kracht geschiedt tot op den 1sten dag van de semester gedurende dewelke belanghebbende begonnen is een der bedrijven uit te oefenen voor dewelke de Speciale Kas ingericht werd;

Overwegende, dat deze bepaling slechts geldt voor de toekomst, of voor het geval dat belanghebbende in de speciale tijdruimte daarbij voorzien, eene bedrijvigheid begint uit te oefenen;

Overwegende, dat hier echter artikel 37 van toepassing is, dat voorziet dat het invoege treden van het besluit vastgesteld werd op 1 Januari 1938;

Om deze redenen

en deze van den eersten rechter :
de Rechtbank, beslissende op tegenspraak in graad van beroep;

verklaart het beroep ontvankelijk, maar niet grond;

wijst beroeper ervan af;

bekrachtigt het vonnis a quo en veroordeelt beroeper in de kosten van het beroep.

(1) De Rechtbank heeft een missing van terminologie begaan. Men moet natuurlijk lezen « Speciale Onderlinge Kas ».

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST NIKLAAS

2e Kamer. — 19 Juni 1946.

Allenzetelende rechter : M. L. Elewaut.

Referendaris : M. L. Thuysbaert.

Pleiters : Mrs J. Van Assche, H. De Pesseroey en Vanden Bergh (Antw.).

I. VERKEER. — HOOFDWEG. — VOORRANG. — GEVOLG.

II. BURGERLIJKE EISCH. — VERJARING. — SCHORSING. — B.W. VAN 1 MEI 1944. — OPGEHEVEN : B.W. VAN 19 MAART 1945.

III. STILSTAAN. — PARKEEREN EN STATIONNEEREN. — BEGRIP. — WEGCODE, ART. 63 EN 64. — NIET-TOEPASSELIJK OP STILSTAANDE VOERTUIGEN.

I. *De voorrang van den weggebruiker van den hoofdweg is, in principie, absoluut. De weggebruiker van den secundairen weg moet den doorgang vrijlaten. Daaruit volgt dat de weggebruiker van den hoofdweg geen geluidssignaal moet geven bij het naderen van den secundairen weg. In de bebouwde kommen, ten andere, zijn geluidssignalen slechts toegelaten wanneer geen ander middel kan aangewend worden om een dreigend onheil te voorkomen.*

II. *Alle verjaringen van eisch in burgerlijke en handelszaken — bijgevolg, ook deze voortspuitende uit een misdrijf tegen de wet en de verordeningen betreffende de politie op het vervoer — werden geschorst bij B.W. van 1 Mei 1944. Deze bepalingen werden opgeheven bij B.W. van 19 Maart 1945, opheffing die, evenwel, pas van kracht werd den dag van de bekendmaking van het besluit, zijnde : 1 April 1945.*

III. *In tegenstelling met stilstaande, zijn de stationnerende voertuigen deze die langer blijven stilstaan dan noodig is hetzij voor het instijgen of het uitstijgen van personen of van dieren, hetzij voor het laden of het lossen van goederen, en waarvan de bestuurder aanwezig is.*

Parkeerende voertuigen zijn deze, op den openbaren weg achtergelaten, buiten aanwezigheid van den eigenaar of van den bestuurder, die in staat zijn ze te verplaatsen op de vordering van een bevoegden agent.

Art. 63 en 64 van de Wegcode zijn niet toepasselijk op stilstaande voertuigen.

Van Damme t/ De Maeyer en De Smet.

De Smet t/ S. V. « De Katoennatie ».

Gezien het exploit van rechtsingang van 14 November 1944 er toe strekkende : « te hooren zeggen voor recht dat de gedaagden De Smet Georges en De Smet Frans verantwoordelijk zijn over eerste gedaagde De Maeyer; gevolglijk, al de gedaagden solidairlijk te hooren veroordeelen om aan den aanlegger te betalen, voor de redenen uiteengezet in de dagvaarding, de som van 11.310, fr., samen met de rechterlijke intresten en de proceskosten; dit alles bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande verzet of beroep en zonder borg »;

Gezien de eisch tot tusschenkomst van 18 Maart 1946 er toe strekkende : « de S. V. De Katoennatie zich te hooren bevelen tusschen te komen in het geding bij deze rechtbank aanhangig tusschen den aanlegger in hoofdzaak en de eischers tot tusschenkomst en de vervolgingen te doen staken; zooniet, en, bij gebreke daaraan te voldoen, gedaagde in

tusschenkomst zich te hooren veroordeelen te betalen, te waarborgen en te vergoeden alle welkdanige veroordeelingen die tegen de eischers tot tusschenkomst — gedaagden in de hoofdzaak — zouden kunnen uitgesproken worden in het voordeel van voornoemden Remi Van Damme, zoo in hoofdsom als intresten; zich te hooren veroordeelen tot de kosten verbonden aan den eisch tot tusschenkomst, onder voorbehoud van alle rechten en, meer bepaaldelijk, van zelf schadevergoeding te vragen »;

Gezien de dagvaarding van 21 Maart 1946, ten aanzoeke van Georges en Frans De Smet, hooger genoemd, er toe strekkende: « de S. V. De Katoennatie te hooren veroordeelen om, voor de redenen uiteengezet in het inleidend exploit, aan de aanleggers de som te betalen van 10.489,12 fr. met de rechterlijke kroozen en kosten; het tusschen te komen vonnis uitvoerbaar te hooren verklaren bij voorraad, niettegenstaande alle verhaal en zonder borgstelling »;

Aangezien de zaken, op de algemeene rol ingeschreven onder de nrs 560, 688 en 689, samenhangend zijn en, derhalve, dienen samengevoegd te worden;

In hoofdzaak :

Aangezien het vaststaat en, ten andere, partijen het er over eens zijn dat, op 20 Mei 1944, de autocamion van den aanlegger, rijdende te St Niklaas, in de Truweelstraat, in de richting van de Mercatorstraat, werd aangereden door den vrachtwagen toebehoorende aan de gedaagden Georges en Frans De Smet en bestuurd door hun aangestelde De Maeyer Gustaaf, die de Van Naemenstraat kwam uitgereden;

Aangezien de verweerders niet betwisten dat de Van Naemenstraat een secundaire weg is ten opzichte van de Truweelstraat; hetgeen, ten andere, bevestigd wordt door den omgekeerden gelijkzijdigen driehoek, geplaatst in de Van Naemenstraat bij het naderen der Truweelstraat;

Aangezien uit den tekst van art. 54 van de Wegcode blijkt dat de weggebruiker van een hoofdweg, ten overstaan van den weggebruiker die uit een secundaire weg komt, in principie, een absoluut voorrangrecht heeft (Cass., 9 Maart 1936, R.G.A.R. 1936, nr 2131; Burg. Rb. Brussel, 19 Februari 1936 en 10 December 1936, R.G.A.R. 1936, nrs 2132 en 2276);

dat van dezen regel slechts kan worden afgeveken in het geval dat de weggebruiker van den hoofdweg zelf het verkeersreglement zou hebben overtreden en het vaststaat dat er oorzakelijk verband is tusschen de door hem begane fout en de aanrijding;

Aangezien ter zake niet blijkt dat de aanlegger een der voorschriften van de wetgeving op het wegenverkeer zou hebben overtreden;

dat de verweerders, ten onrechte, den aanlegger verwijten van zijn naderende aankomst niet te hebben verwittigd;

dat, immers, art. 92 en 93 van de Wegcode verbieden luidruchtigere waarschuwingen te geven dan vereischt voor de veiligheid van het verkeer en, in de bebouwde kommen, art. 93 alleen om een drei-

gend ongeval te voorkomen, toelaat geluidseinen te geven;

dat, in het onderhavig geval, de aanlegger, bij het naderen van de Van Naemenstraat, geen verwittiging had te geven, terwijl de verweerders, integendeel, den hoofdweg slechts mochten oprijden indien er geen ander weggebruiker aankwam of indien, rekening houdend met de snelheid van deze laatste en van den afstand waarop hij zich bevond, er geen gevaar voor aanrijding bestond;

Aangezien er uit volgt dat de aanlegger niet de minste verantwoordelijkheid heeft opgelopen;

Wat de schade betreft :

Aangezien de stoffelijke schade, beloopende tot de som van 8.510,— fr., geen aanleiding gaf tot betwisting;

dat, integendeel, de vergoeding van 2.800,— fr., door aanlegger gevorderd voor 7 verletdagen tegen 400,— fr. per dag, als overdreven voorkomt en dan ook, terecht, door de verweerders betwist wordt;

Aangezien de schade, die voor aanlegger het gevolg was van de onbruikbaarheid van zijn wagen gedurende 7 dagen, naar recht en billijkheid mag geschat worden op 1.400,— fr.;

Over den eisch tot vrijwaring en de rechtstreeksche vordering tegen de S. V. De Katoennatie :

Aangezien de eischers tot vrijwaring de S. V. De Katoennatie de schuld geven van de aanrijding, bevredigd dat het voertuig van laatstgenoemde, dat stilstond in de Truweelstraat aan den linker kant, op min dan 5 meter van de Van Naemenstraat, het zicht belemmerde op de Truweelstraat;

Aangezien gedaagde in vrijwaring zich, in de eerste plaats, beroept op art. 7 van de Wegcode, dat de openbare rechtsoverdracht en de burgerlijke eisch, voortspruitende uit een misdrijf tegen de wet en de verordeningen betreffende de politie op het vervoer, vervallen verklaart na verloop van een jaar, te rekenen van den dag waarop het misdrijf werd begaan;

dat de feiten plaats vonden op 20 Mei 1944 en de dagvaarding aan De Katoennatie slechts beteekend werd op 18 en 21 Maart 1946;

Aangezien de eischers in vrijwaring terecht aanmerken dat gedaagde uit het oog verliest dat, bij besluitwet van 1 Mei 1944, art. 2 (Staatsblad 5 September), alle verjaringen van eisch in burgerlijke en handelszaken werden geschorst en deze bepaling pas bij besluitwet van 19 Maart 1945 werden opgeheven (art. 9); dat dit laatste besluit in voege is getreden (art. 10) den dag waarop het in het Staatsblad werd bekend gemaakt, zij op 1 April 1945, waaruit volgt dat, ter zake, de burgerlijke eisch eerst op 1 April 1946 zou zijn verjaard, dan wanneer de vordering in vrijwaring en de rechtstreeksche vordering tegen De Katoennatie werden ingesteld respectievelijk op 18 en 21 Maart 1946;

Ten gronde :

Aangezien de S. V. De Katoennatie ten stelligste betwist dat haar camion, in strijd met art. 64, 9° van het reglement op het verkeer, op minder dan 5 meter vóór de rooilijn der gebouwen van de dwarsstraat zou gestaan hebben op het oogenblik van het ongeval;

dat, overigens, art. 64, 9° wel het « parkeeren » en « stationneeren » van voertuigen verbiedt op bepaalde plaatsen, maar niet het stilstaan voor het laden en lossen;

dat, in het onderhavig geval, haar wagen slechts zolang in de Truweelstraat heeft stil gestaan als noodig is geweest voor het lossen van vrachtgoed;

Aangezien art. 3, 11° en 12° van de Wegcode een zeer nauwkeurige bepaling geeft van de in art. 63 en 64 gebruikte termen « stationneeren » en « parkeeren »;

« stationneeren » voertuigen, zijnde deze die langer blijven stilstaan dan noodig is, hetzij voor het instijgen of het uitstijgen van personen of van dieren, hetzij voor het laden of het lossen van goederen, en waarvan de bestuurder aanwezig is;

« parkeerende » voertuigen, zijnde deze op den openbaren weg achtergelaten, buiten aanwezigheid van den eigenaar of van den bestuurder, die in staat zijn ze te verplaatsen op de vordering van een bevoegden agent;

Aangezien er uit volgt dat de eischers in vrijwaring, op wien de bewijslast rust, alleszins zouden dienen te bewijzen dat, op het oogenblik van het ongeval, de wagen van De Katoennatie gestationneerd of geparkeerd was op minder dan 5 meter van den hoek van de Van Naemenstraat, ofwel, dat, in strijd met art. 63 van de Wegcode, de wagen van De Katoennatie « gestationneerd » of « geparkeerd » was, zelfs meer dan 5 meter van den hoek van de Van Naemenstraat, maar in tegenovergestelde richting van het verkeer, en, bovendien, dat er een oorzakelijk verband bestaat tusschen de eene of de andere dezer overtredingen en het ongeval;

Aangezien de eischers in vrijwaring alleen aanbieden te bewijzen dat, op het oogenblik der botsing tusschen hun voertuig en dat van Van Damme, de wagen van De Katoennatie op minder dan 5 meter stond van den hoek der Truweel- en Van Naemenstraat; aanbod van bewijs dat, zooals hiervoor aangetoond, noch ter zake dienend, noch afdoende is;

Aangezien het, bijgevolg, vaststaat dat de eischers in vrijwaring niet het bewijs hebben bijgebracht of aangeboden van een overtreding van de wetgeving op het wegenverkeer door De Katoennatie;

dat, in de veronderstelling dat de wagen van De Katoennatie werkelijk het zicht belemmerde op de Truweelstraat voor den weggebruiker komende uit de Van Naemenstraat, laatstgenoemde, zich van deze omstandigheid rekenschap gevende, dubbel omzichtig moest zijn en, in geen geval, de Truweelstraat mocht inrijden alvorens zich vergewist te hebben dat geen voertuig van achter den stilstaanden wagen kwam aangerezen;

Aangezien uit de beschouwingen die voorafgaan moet besloten worden dat noch de eisch in vrijwaring, noch de rechtstreeksche vordering gericht tegen de S. V. De Katoennatie gegrond zijn;

Om deze redenen :

De Rechtbank, gelet op de art. 2, 37 en 41 van de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, alle niet uitdrukkelijk toegewezen conclusies als ongegrond ontzeggende, voegt de rechtsvorderingen op de algemeene rol ingeschreven

onder de nrs 560, 688 en 689 samen, en vonnissende op tegenspraak bij één en zelfde vonnis, verleent de S. V. De Katoennatie ervan akte, dat ze het geding schat, in ieder zijner deelen en tegenover elke partij, op meer dan 12.500,— fr.; en vonnissende op den hoofdeisch, zegt voor recht dat de gedaagden Georges De Smet en Frans De Smet verantwoordelijk zijn voor gedaagde De Maeyer; gevolglijk, veroordeelt de drie gedaagden solidairlijk om aan den aanlegger de som van 9.910,— fr. te betalen, ten titel van schadevergoeding, te vermeerderen met de gerechtelijke intresten; verklaart den eisch in vrijwaring door de drie gedaagden in de hoofdzaak ingesteld, alsook de rechtstreeksche vordering van Georges en Frans De Smet tegen De Katoennatie, ontvankelijk; doch ongegrond; dienvolgens, wijst beide vorderingen af; veroordeelt de drie gedaagden in de hoofdzaak tot al de kosten, ter uitzondering van deze die voortspruiten uit de rechtstreeksche vordering van 21 Maart 1946 ingesteld tegen De Katoennatie, en welke door de gebroeders Georges en Frans De Smet zullen gedragen worden;

Verklaart het onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elk verhaal en zonder borgstelling.

VREDEGERECHT TE KONTICH

10 September 1946.

Vrederechter plv.: M. J. Franck.
Pleiters: Mrs Ph. Maes en R. Jacobs.

OPEISCHINGEN. — GEMEENTEBEDIENDE. — BEZOLDIGING.

Een gemeentebediende, voor bijzondere werkzaamheden door den burgemeester zijner gemeente opgeëischt, dient, wanneer hij zijn prestaties buiten zijn diensturen levert, afzonderlijk bezoldigd.

Gijsemans t / Gemeentebestuur van Hove
en burgemeester Mattheessens.

Aangezien de eisch strekt ten einde verweerders zich te hooren veroordeelen om solidairlijk, gezamenlijk of de eene bij gebreke aan den andere, aan aanlegger te betalen een bedrag van 4.000,— frank, hoofdens opeischingsvergoeding om de verdeling van kolen te verzekeren in de gemeente Hove, te vermeerderen met de gerechtelijke intresten en de kosten van het geding en de verklaring van voorloopige uitvoerbaarheid van het te vellen vonnis;

Gelet op art. 2, 30, 32, 34, 36, 37, 38, 41 der wet van 15 Juni 1935;

Gehoord partijen in hun middelen en gezegden;

Aangezien partijen accoord gaan over de feiten, dat namelijk tweede verweerder, in hoedanigheid van burgemeester der gemeente Hove, met verwijzing naar het besluit van 1 Februari 1945, eenen dienst samenstelde voor de verdeling van kolen in de gemeente, personeel opeischte en de bezoldiging van de bedienden, waaronder aanlegger, vaststelde eerst op 2.000 frank, daarna op 1.000 frank per maand vanaf 1 Maart 1945;

Aangezien deze vergoeding goedgekeurd werd

door den gemeenteraad, namelijk op 30 April, 29 Mei en 1 September 1945, respectievelijk voor de maand Maart, April, Mei en Juni, doch de toekenning van deze vergoeding luidens brief van den heer Gouverneur der Provincie, d.d. 21 Mei 1945, door hem alleen ondertekend, niet mocht behouden blijven;

Aangezien tweede verweerder slechts in hoedanigheid van burgemeester der gemeente Hove gehandeld heeft, geen bedrog of zware fout ten zijnen laste kan worden gelegd en de eisch tegen hem ingeleid derhalve noch ontvankelijk noch gegrond is;

Aangezien niet betwist wordt dat aanlegger het werk waarvoor hij opgeëischt werd buiten zijn diensturen van gemeentebediende heeft verricht en hij bijgevolg niet als gemeentebediende mag aangezien worden wat betreft de uitvoering van het werk;

Aangezien alle werk dient vergoed te worden;

Aangezien niet betwist wordt dat aanlegger alle dagen tot in den laten avond aan de hem opgelegde taak werkte;

Aangezien een maandelijksche vergoeding gelijk aan ongeveer de helft der maandelijksche wedde van een tusschentijdige bediende gedurende bedoelde periode, hetzij 900 frank, verrechtvaardigd lijkt;

Om deze redenen :

Wij, Jacques Franck, plaatsvervangend vrederechter van het kanton Kontich, tegensprekelijk uitspraak doende in eerste gebied tegenover beide verweerders;

Verklaren den eisch tegen tweeden verweerder noch ontvankelijk, noch gegrond;

Stellen dienvolgens tweeden verweerder buiten zake zonder kosten;

Verwijzen eerste verweerder om aan aanlegger te betalen voor hoogervermelde redenen de som van 3.600 frank;

Verwijzen eerste verweerder insgelijks tot de rechterlijke intresten en de kosten van het geding, deze tot heden berekend op 178 frank, hierin niet begrepen de kosten van boeking van het tegenwoordig vonnis.

NOTA :

Bij ministerieelen omzendbrief verschenen in het Staatsblad van 21 Januari 1945, en bij ministerieel besluit d.d. 1 Februari 1945 (Staatsblad 4 Februari 1945) werd aan de gemeentebesturen opdracht gegeven te zorgen voor de steenkolenbedeeling in de gemeente. De uitvoeringswijze werd door die ministerieele beslissingen niet bepaald. Evenmin werd door het centraal bestuur in concreto de prijs vastgesteld, dien de lokale besturen gerechtigd waren van de gebruikers te vergen. Alleen werden opgesomd de uitgaven welke die prijs mocht omvatten.

Door de gemeente Hove werd de verkoopprijs hooger gesteld dan in andere gemeenten (950 frank per ton), derwijze dat voor de maand Februari 1945 (eerste bedeeling) een overschot op de ontvangsten van 38 % werd verwezenlijkt, dat gedeeltelijk ten goede kwam aan de plaatselijke kleinhandelaars en voor het overige (21.000 frank) aan leden van het gemeentepersoneel toegekend werd.

Dit personeel, waartusschen aanlegger, was bij besluit van 4 Februari 1945 door den burgemeester opgeëischt. Aan aanlegger werd een vergoeding van 2.000 frank toegekend. De gemeenteraad bekrachtigde op 30 April 1945 deze extra-bezoldiging.

Eenzelfde stelsel werd gevolgd bij de tweede bedeeling (Maart tot Juni 1945) met dien verstande dat op het overschot van 18.000 frank aan Gijsemans 4.000 frank werd toegekend, hetzij 1.000 frank per maand (Gemeenteraadsbesluiten van 29 Mei en 1 September 1945).

Het was duidelijk dat gezien :

— den hoogen verkoopprijs door het gemeentebestuur vastgesteld;

— het groot aantal aangestelde gemeentebedienden voor den bijzonderen dienst (in den aanvang zes, later vier);

— het feit dat de uitgebreidheid der werkzaamheden niet beïnvloed was door het aantal maanden voor dewelke de bedeeling geschiedde, noch door de hoeveelheid kolen, doch uitsluitend door het aantal verbruikers;

— de wanverhouding tusschen de bezoldiging voor de gewone prestaties en de vergoeding voor de bijkomende werkzaamheden (aanlegger genoot een wedde van 1.895 frank per maand);

de beslissing van den gemeenteraad van Hove strijdig was met het algemeen belang en een misbruik vormde. De Bestendige Deputatie was dan ook de meening toegedaan, wat Gijsemans betreft, dat een vergoeding van 2.000 frank alle bijkomende prestaties op voldoende en redelijke wijze bezoldigde. Voor het overige werd dan ook geen goedkeuring verleend. Die beslissing werd achteraf bevestigd bij brief van den Gouverneur d.d. 21 December 1945 (en niet 21 Mei, zoals het vonnis vermeldt).

Vandaar het geschil. Aanlegger vergde de betaling van het saldo (4.000 frank) der hem toegekende som. De vrederechter van Kontich willigde den eisch in ten beloope van 3.600 frank.

Zoover de feiten.

Juridisch zijn verschillende bedenkingen te opperen tegen dit vonnis.

In de eerste plaats kan men zich afvragen in hoever een belangengeschil tusschen de gemeente Hove en haar ondergeschikte bestond. Uit de motiveering van het vonnis kan men afleiden, dat Hove geen der middelen van aanlegger betwistte. Zij beperkte er zich bij te verwijzen — verkeerdelijk ten andere — naar een door den Gouverneur der Provincie ter kennis gebracht verbod tot betaling. Wanneer men weet dat alle veroordeeling van de gemeente, krachtens art. 131, 4° der Gemeentewet, een verplichte uitgave vormt, waartegen de hogere overheden zich niet verzetten kunnen, mag men zich de vraag stellen of men niet te doen heeft met een geveinsd geding, ten einde op onrechtstreeksche wijze te verkrijgen wat door de voogdijorganen werd afgewezen. Immers, de gemeente heeft nagelaten te verwijzen naar het haar bekend besluit van de Bestendige Deputatie d.d. 6 Juli 1945, waarbij de uitbetaling der door aanlegger geveerde 4.000 frank niet werd goedgekeurd en deze beslissing is, zooals wij aanstonds zullen zien, terzake doorslaggevend.

Bij geveinsd geding is de rechtbank geroepen zich ambtshalve onbevoegd te verklaren (Cass. 22 November 1897, Pand. Pér. 1897, p. 1514, en Cass. 15 Februari 1904, Pas. 1904, I, 140).

Trouwens door het vonnis wordt aan het schrijven van den Gouverneur geen bijzondere aandacht besteed vermits niet wordt vastgesteld of het al dan niet een beoordeelingselement ten gronde of naar den vorm uitmaakt en aangezien de inwilliging van aanlegger's eisch alleen gesteund is op grond van het feit dat de prestatie geleverd werd niet als gemeentebediende, maar als opgeëischte.

Zulks doet een tweede beschouwing rijzen. De wet van 5 Maart 1935, nopens de plichten der ambtenaren in oorlogstijd (Staatsblad van 15 Maart 1935) legt o.m.

aan de gemeentebedienden de verplichting op hun geheele activiteit ter beschikking te stellen voor de vervulling van de bevelen die hun worden gegeven door hun oversten, zelfs voor die bevelen die de gewone bevoegdheid te buiten gaat. Die wet is nog steeds van kracht en uit de samenvoeging van artikelen 1 en 3 blijkt, dat zij op tijdelijke gemeentebedienden, zooals aanlegger, van toepassing is.

Anderdeels kunnen zij die onder voormelde wet vallen niet worden opgeëischt (art. 25 van het Reglement der Burgerlijke Opeischingen gevoegd bij het K. B. van 1 Februari 1938; Staatsblad van 19 Februari 1938).

Op aanlegger is dan ook volledig van toepassing wat bij ministerieelen omzendbrief d.d. 8 November 1939 inzake gemeentelijke onderwijzers wordt bepaald. Wij citeeren:

« Het is juist dat het onderwijzend personeel, daar » het onder de toepassing valt der wet van 5 Maart » 1935 betreffende de plichten der ambtenaren in oor- » logstijd, niet getroffen wordt door het bij koninklijk » besluit van 1 Februari 1938 goedgekeurd reglement » op de burgerlijke opeischingen. Dus is het ten onrechte » dat burgemeesters, op grond van dit reglement, pres- » taties gevegd hebben van zekere onderwijzers. Indien » echter het opvorderingsrecht van den burgemeester » niet geldt ten aanzien van deze categorie van per- » sonen, beschikt het schepencollege daarentegen over » uitgebreide bevoegdheid tegenover hen. Artikel 90, » 11°, der gemeentewet verleent immers aan dit college » het toezicht over en de leiding van gansch het ge- » meentepersoneel, de politieagenten uitgezonderd. An- » derzijds is ieder ambtenaar luidens artikel 1 van voor- » noemde wet van 5 Maart 1935 gehouden zich volledig » te wijden aan de uitvoering der bevelen, welke hem » gegeven worden door zijn chefs of door de overheid » te wier beschikking die chefs hem hebben gesteld.

» Uit deze beide bepalingen volgt dat de leden van het » onderwijzend personeel volstreckte gehoorzaamheid ver- » schuldigd zijn inzake de bevelen die zij van het » schepencollege ontvangen, ook indien ze geen verband » houden met hun gewone bezigheden of ten doel hebben » hen ter beschikking van een anderen dienst te stellen.»

De opeischung van Gijsemans door den burgemeester heeft derhalve geen wettelijken grond en diende door den rechter als zonder waarde te worden beschouwd. Gijsemans diende, alleen in zijn hoedanigheid van gemeentebediende, zijn medehulp te verlenen tot de uitvoering der kolenbedeeling, welke bij ministerieele beslissing aan de gemeentebesturen was opgedragen.

Blijft ten slotte de vraag of de meerdere prestaties welke aan de gemeentelijke personeelsleden worden opgelegd, op grond der wet van 5 Maart 1935, afzonderlijk dienen vergoed. De regeering neemt terzake een afwijzend standpunt in. Wat de gemeentelijke bedieningen aangaat dienen alle bezoldigingen aan de goedkeuring van de Bestendige Deputatie onderworpen luidens de wet van 21 December 1927. De bevoegdheid van de Bestendige Deputatie terzake is met een uitgebreid karakter bekleed (Parlementaire Vragen en Antwoorden, Senaat, 21 November 1933, bl. 2 en 3). In dit verband dient mede in aanmerking genomen, dat de jaarrekening aller gemeentelijke uitgaven de goedkeuring van het provinciaal college dient te bekomen.

Het is op grond van voormelde wettelijke beschikking dat de Bestendige Deputatie uitspraak heeft gedaan over de gemeenteraadsbeslissingen van Hove, die de vrederechter in onderhavig geval te beoordeelen had.

Het recht op wedde is gewis een burgerlijk recht en als dusdanig aan het oordeel der gerechtelijke organen onderworpen, maar zulks alleen binnen het raam van regelmatig genomen bestuurlijke beslissingen (Hof van Beroep Luik, 23 Juni 1933 — M. Vauthier in de Revue de l'Administration, 1923, p. 199). De noodzakelijke

goedkeuring over de beraadslaging van den gemeenteraad van Hove ontbrak in casu. Ook om die reden is het uitgesproken vonnis bijgevolg betwistbaar.

R. PICAUVET.

Nederlandsche Rechtspraak

KONINKLIJK BESLUIT tot vernietiging van de gemeenschappelijke beschikking van de Ministers van Handel en Nijverheid en van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening van 10 Mei 1946, houdende onverzocht eervol ontslag van H. M. Hirschfeld als secretaris-generaal van de voormalige Departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij.

Bij het hierboven bedoelde beschikking van 10 Mei 1946 hadden bovenvermelde ministers aan Dr Hirschfeld eervol ontslag verleend als secretaris-generaal van bovengenoemde voormalige departementen, zulks op grond van de overweging, dat Dr Hirschfeld « hoewel aan zijn trouw aan Koningin en Vaderland niet valt te twijfelen en hij inderdaad door zijn aanblijven ook veel schade en ontreddeering wist te voorkomen, niettemin door het verlenen van medewerking aan den bezetter ook in gevallen, waar een stellige weigering op haar plaats was geweest, een belemmerenden invloed uitoefende op den weerstand tegen den vijand... »

Dr Hirschfeld stelde tegen deze beschikking beroep in bij de Kroon. Overeenkomstig het advies van den Raad van State, afdeling voor de geschillen van Bestuur, het door deze Afdeling voorgedragen ontwerp-besluit en het rapport van de Ministers van Economische Zaken en van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening, vernietigt de Koningin de bestreden ministerieele beschikking van 10 Mei 1946 op grond van de overweging, dat « weliswaar tegen de houding van Dr Hirschfeld voornoemd gedurende den bezettingstijd als bezwaar moet worden ingebracht, dat hij blijk heeft gegeven van onvoldoende begrip voor de groote geestelijke waarde van het verzet, met name zooals dit zich uitte in de ondergrondse actie, doch dat daartegenover in aanmerking behooren te worden genomen de onmiskenbaar zeer groote en ook niet betwiste diensten, door Dr Hirschfeld gedurende de vijf zeer moeilijke bezettingsjaren in zijn functies van secretaris-generaal van de voormalige departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij aan het Nederlandsche volk bewezen, welke diensten bij het uitvoerig vernieuwde onderzoek door de Afdeling van de Geschillen van Bestuur van den Raad van State meer dan tot dusverre duidelijk zijn geworden. »

RAPPORT van de betrokken Ministers aan de Koningin, d.d. 18 October 1946.

De Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, deed ons toekomen het tot Uwe Majesteit gericht advies der Afdeling van 18 September 1946, n° 155, inzake het beroep van Dr H. M. Hirschfeld te 's-Gravenhage tegen de beschikking van de Ministers van Handel en Nijverheid en van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening, van 10 Mei 1946, n° 06484 Kabinet, houdende zijn ontslag als Secretaris-Generaal van de voormalige Departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij.

Het door de Afdeling voorgedragen ontwerp-besluit is van den volgenden inhoud:

Wij, WILHELMINA, bij de Gratie Gods, Koningin

der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz.

Beschikkende over het béroep, ingesteld door Dr. H. M. Hirschfeld, te 's Gravenhage, tegen de beschikking van Onze Ministers van Handel en Nijverheid, en van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening van 10 Mei 1945, n° 06484 Kabinet, houdende zijn ontslag als Secretaris-Generaal van de voormalige Departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij;

Den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 18 September 1946, n° 155;

Op de voordracht van Onzen Minister van Economische Zaken en van Onzen Minister van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening;

Overwegende, dat Onze Ministers van Handel en Nijverheid en van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening bij hun gemeenschappelijk besluit van 10 Mei 1945, gelet op artikel 2, lid 1, van Ons besluit van 10 Oktober 1945 (Staatsblad n° F. 221) 1°, met ingang van 10 Mei 1946 aan Dr. H. M. Hirschfeld eervol ontslag, als bedoeld in artikel 1, sub a, van Ons besluit van 10 Oktober 1945 (Staatsblad n° F. 221) hebben verleend als Secretaris-Generaal van de voormalige Departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij; 2° hem een wachtgeld hebben toegekend op den voet van Ons besluit van 3 Augustus 1922 (Staatsblad n° 479) sedert gewijzigd;

dat Onze beide Ministers daarbij hebben overwogen, dat uit een ter zake ingesteld, onderzoek is gebleken, dat Dr. H. M. Hirschfeld, Secretaris-Generaal van de voormalige Departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij, hoewel aan zijn trouw aan Koningin en Vaderland niet valt te twijfelen en hij inderdaad door zijn aanblijven ook veel schade en ontreddeering wist te voorkomen, niettemin door het verlenen van medewerking aan den bezetter ook in gevallen, waar een stellige weigering op haar plaats was geweest, een belemmerende invloed uitoefende op den weerstand tegen den vijand van hen, die zich onvoorwaardelijk en principieel tegen den bezetter en alle door dezen gepropageerde beginselen te weer stelden; dat Dr. H. M. Hirschfeld mitsdien niet kan worden gehandhaafd als Secretaris-Generaal;

dat Dr. H. M. Hirschfeld in beroep aanvoert, dat in de overwegingen van de bestreden beschikking niet volledig tot uitdrukking komt, welke arbeid door hem gedurende den tijd der bezetting in het belang van het Nederlandsche volk werd verricht en dat, indien de betrokken Ministers daarmede ten volle rekening zouden hebben gehouden, zoals de Commissie blijkbaar wel heeft gedaan, de conclusie voor de hand zou hebben gelegen dat die punten in zijn beleid, die achteraf beschouwd wellicht tot critiek aanleiding zouden hebben kunnen geven, wegvallen tegen de beteekenis, die zijn arbeid in het belang van het Nederlandsche volk heeft gehad, weshalve hij verzoekt de beslissing te willen intrekken;

Overwegende dat tegenover de onmiskenbaar zeer groote diensten door Dr. H. M. Hirschfeld gedurende de vijf zeer moeilijke bezettingsjaren in zijne functies van Secretaris-Generaal van de Departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij, speciaal op het gebied der voedselvoorziening aan het Nederlandsche volk bewezen de tegen hem aangevoerde gedragingen, welke den schijn konden wekken, dat hij zich zou hebben geabstraheerd van het ondergrondsche verzet en te weinig oog zou hebben gehad voor het belang van den nationalen strijd in den afgelopen totalen oorlog, niet dermate van beteekenis kunnen worden geacht, dat er aanleiding zou bestaan om, in afwijking van de adviezen van de commissie van onderzoek onder voorzitterschap van Dr. F. H. Fen-

tener van Vlissingen, en van de commissie van advies, bedoeld in artikel 5, 4° lid van het Zuiveringsbesluit 1945, ten aanzien van den appelland aan dit besluit dan wel aan Ons besluit van 10 Oktober 1945 (Staatsblad n° F. 221) toepassing te geven;

dat niet voorbij mag worden gezien, dat in de moeilijke omstandigheden waarin de genoemde functionaris in het voor het Nederlandsche volk bij uitstek vitale belang der voedselvoorziening had te voorzien, de grootst mogelijke omzichtigheid vereischt was en tusschen verschillende klippen moest worden doorgezeild, waarbij volkomen vrijheid van handelen uiteraard uitgesloten was; dat het aanblijven van den appelland tot het einde toe in 's lands belang volstrekt geboden was en dat tot iederen prijs voorkomen moest worden, dat het apparaat der voedselvoorziening in onkundige of verkeerde handen kwam;

dat bij een objectieve beoordeeling van de zaak bezwaarlijk kan worden volgehouden, dat Hr Hirschfeld bij zijne gedragingen en beslissingen blijk zou hebben gegeven van een al te groote volgzaamheid jegens den bezetter, en daarbij Duitsche belangen meer dan voor de behartiging van het Nederlandsch belang noodig was, zou hebben gediend;

dat geweten moet worden op zijn tallooze protesten, hetzij alleen, hetzij tezamen met andere Secretarissen-Generaal tegen diverse vorderingen van den bezetter, in strijd met het Land-oorlogsreglement, tegen de behandeling van Joodsche ambtenaren, tegen opheffing van de deviezensgrens, instelling van den Landstand, represailles en dergelijke en zijne pertinente weigering, tot medewerking aan verschillende door de Duitsche autoriteiten geëischte maatregelen;

dat bij het nemen van diverse beslissingen, waaraan de appelland onder de gegeven omstandigheden moeilijk ontkomen kon, waarvan het onereus karakter bezwaarlijk kon worden ontkend, hij niettemin, en veelal met succes, gepoogd heeft de scherpe kanten er van af te vijlen en de oogmerken van den strijd te verijdelen;

dat in dit verband gewezen mag worden op des appellands medewerking ter zake van de invoering van de tweede distributiekaart, welke om technische redenen zeker gemotiveerd, om niet te zeggen noodzakelijk, mocht heeten, maar waardoor vele onderduikers en degenen, die hen hielpen in groote moeilijkheden dreigden te geraken, welke medewerking evenwel niet is geschied dan nadat de toezegging van Duitsche zijde was gedaan dat politie-controle bij de uitreiking achterwege zou blijven, terwijl, nadat de uitvoering belangrijk was vertraagd met voorkennis van den appelland, door technische, door den bezetter niet te bevroeden, handigheden de gevaren voor de onderduikers zooveel mogelijk zijn afgewend;

dat voorts tegenover de benoeming van den N.S.B.-er Ruiters tot Directeur-Generaal van den Landbouw staat, dat deze eerst is geschied, nadat de appelland de zekerheid verkregen had, dat hij dezen man geheel in handen had;

dat, wat de invoering van bedrijfsorganisatie betreft, waarvan den appelland mede een grief wordt gemaakt, — daargelaten, dat het hier goeddeels een denkbeeld betrof, hetwelk ook vóór den oorlog bij velen hier te lande instemming had gevonden —, deze geenszins, zooals van gene zijde wellicht was verwacht, dienstbaar is geworden aan de versterking van het Duitsche oorlogspotentieel;

dat de Mei-staking in 1943, waardoor de voedselvoorziening in gevaar gebracht werd, bezwaarlijk van den appelland had kunnen uitgaan, dat de mislukking daarvan niet aan hem kan worden verweten; dat hij zich slechts heeft kunnen bepalen tot hare liquidatie, en in ieder geval aan den eisch van den bezetter, dat de

z.g. belhamels moesten worden gestraft, geweigerd heeft te voldoen;

dat, wat aangaat de kwestie van het teekenen van de loyaliteitsverklaring door de studeerende jeugd, waartoe verschil van opvatting destijds mogelijk was, de appelland zijn meening is geweest, dat het zijn nut kon hebben, de studenten te doen toespreken en hen er op te wijzen, dat het niet alleen ging om hun positie, maar op die van het geheele Nederlandsche volk, en hij in de vergadering van de Secretarissen-Generaal zich bereid verklaard heeft zoodanig contact met de Rotterdamsche studenten te zoeken, doch dat hij, na een onderhoud met den Rector-Magnificus van de genoemde hoogeschool, zich aan diens oordeel conformeerende, van zijn voornemen heeft afgezien, zoodat hem ook in dit opzicht geen verwijt treft;

dat voor het overige bij de uitoefening van zoo gewichtige en verantwoordelijke functies, als door den appelland bekleed onder de zoo moeilijke en steeds wisselende omstandigheden tijdens de bezetting, fouten en achteraf te betreuren tekortkomingen onvermijdelijk zijn en dan ook door den appelland zijn begaan, hetgeen door hem gaarne is erkend;

dat ten aanzien van des appellands beleid in zijn geheel beschouwd voor een afkeurend oordeel geen plaats is, en voor het verlenen van eervol ontslag, anders dan op eigen verzoek, aan den appelland uit de voormelde door hem bekleede functies, welke hij, naar uit de stukken valt af te leiden, zijnerzijds niet meer wenscht te vervullen, geen gerechte grond aanwezig is;

Gezien Onze genoemde besluiten;

Hebben goedgevonden en verstaan :

met gegrondverklaring van het beroep het bestreden besluit van Onze Ministers van Handel en Nijverheid en van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening van 10 Mei 1946 te vernietigen,

Onze Ministers van Economische Zaken en van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening zijn belast met de uitvoering van dit besluit ».

Aandachtige lezing van de overwegingen, die de Afdeeling ten grondslag heeft gelegd aan de in dit ontwerp-besluit aan Uwe Majesteit voorgelegde beslissing, geeft ons aanleiding onder de Hooge aandacht van Uwe Majesteit te brengen, dat daarin op een belangrijk aspect van de onderhavige aangelegenheid niet het juiste licht is geworpen.

Het komt ons namelijk voor, dat in de motiveering van een beslissing omtrent de houding van Dr. H. M. Hirschfeld gedurende den bezettingstijd niet kan worden verzwegen, dat hij blijk heeft gegeven van onvoldoende begrip voor de groote geestelijke waarde van het verzet, met name zooals dit zich uitte in de ondergrondse actie.

Als uitvloeisel daarvan heeft Dr. Hirschfeld voornoemd, blijkens zijn beleid o.a. ten aanzien van de invoering van de Tweede Distributiestamkaart, niet tegenstaande de zijnerzijds gedane pogingen, de scherpe kanten van bepaalde voorgenomen maatregelen af te vijlen en de oogmerken van den vijand te verijdelen, niet voldoende aandacht geschonken aan en te weinig rekening gehouden met de bedenkelijke nevengevolgen, welke die maatregelen voor ondergrondse werkers en onderduikers konden medebrengen,

Deze onjuiste waardeering van een voor den weerstand van het Nederlandsche volk zoo belangrijke factor moet Dr. Hirschfeld als een niet te onderschatten tekortkoming worden aangerekend.

Daartegenover meenen wij echter er op te moeten wijzen, dat bij het uitvoerige hernieuwde onderzoek van de Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur van den Raad van State door den appelland nadere uitvoerige toelichtingen met betrekking tot de verschillende aangevallen punten van zijn beleid zijn verstrekt, welke in

de vorige stadia niet in dezen vorm ter beschikking waren en blijkbaar Uwer Majesteitsadviescollege geleid hebben tot het voor Dr. Hirschfeld zeer gunstige advies.

Uit dit hernieuwde onderzoek zijn de onmiskenbaar zeer groote en ook niet betwiste diensten, door appelland gedurende de vijf zeer moeilijke bezettingsjaren in zijn functies van Secretaris-Generaal van de voormalige Departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij aan het Nederlandsche volk bewezen, meer dan tot dusver duidelijk geworden.

Na rijp beraad en gezette overweging van het meergemelde advies en van de overige ter beschikking zijnde stukken zijn wij dan ook tot de slotsom gekomen, dat aan de hierboven gememoreerde tekortkoming in dit geval niet een zoodanige invloed behoort te worden toegekend, dat aan appelland eervol ontslag zou zijn te verlenen anders dan op eigen verzoek,

Mitsdien veroorloven wij ons Uwer Majesteit zeer eerbiedig voor te stellen, onder vermelding van de boven omschreven overwegingen, de bestreden beschikking van 10 Mei 1946 te vernietigen, waartoe een overeenkomstig advies het bovenstaande opgemaakt ontwerp-besluit Hoogstderzelve hier nevens met vorigen eerbied moge worden aangeboden.

Het zou Uwer Majesteit tevens kunnen behagen de tot het archief van den Raad van State behorende stukken te doen terugzenden aan den Vice-President.

KONINKLIJK BESLUIT van 8 November 1946.

Wij WILHELMINA, bij de Gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door Dr. H. M. Hirschfeld te 's-Gravenhage, tegen de beschikking van Onze Ministers van Handel en Nijverheid en van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening van 10 Mei 1946, n° 0684 Kabinet, houdende zijn ontslag als Secretaris-Generaal van de voormalige Departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij;

Den Raad van State, Afdeeling voor de Geschillen van Bestuur, gehoord, advies van 18 September 1946, n° 155;

Op de voordracht van Onzen Minister van Economische Zaken van 18 October 1946, afdeeling Juridische Zaken, n° 77229 J.Z./Kabinet, en van Onzen Minister van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening van 18 October 1946, afdeeling Kabinet, n° 10420;

Overwegende, dat Onze Ministers van Handel en Nijverheid en van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening bij hun gemeenschappelijke beschikking van 10 Mei 1946, n° 06454 Kabinet, gelet op artikel 2, lid 1, van Ons besluit van 10 October 1945 (Staatsblad n° F. 221) 1°, met ingang van 10 Mei 1946 aan Dr. H. M. Hirschfeld eervol ontslag, als bedoeld in artikel 1, sub a, van Ons besluit van 10 October 1945 (Staatsblad n° F. 221) hebben verleend als Secretaris-Generaal van de voormalige Departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij; 2° hem een wachtgeld hebben toegekend op den voet van Ons besluit van 3 Augustus 1922 (Staatsblad n° 479) sedert gewijzigd;

dat Onze beide Ministers daarbij hebben overvogen, dat Dr. H. M. Hirschfeld, Secretaris-Generaal van de voormalige Departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij, hoewel aan zijn trouw aan Koningin en Vaderland niet valt te twijfelen en hij inderdaad door zijn aanblijven ook veel schade en ontreddering wist te voorkomen, niettemin door het verlenen van medewerking aan den bezetter ook in gevallen, waar een stellige weigering op haar plaats was geweest, een belemmerenden invloed uitoefende op den weerstand tegen den vijand van hen, die

zich onvoorwaardelijk en principieel tegen den bezetter en alle door dezen gepropageerde beginselen teweestelden; dat Dr Hirschfeld mitsdien niet kan worden gehandhaafd als Secretaris-Generaal;

dat Dr Hirschfeld in beroep aanvoert, dat in de overwegingen van de bestreden beschikking niet volledig tot uitdrukking komt, welke arbeid door hem gedurende den tijd der bezetting in het belang van het Nederlandsche volk werd verricht en dat, indien de betrokken Ministers daarmede ten volle rekening zouden hebben gehouden, zooals de Commissie van advies, bedoeld in artikel 5, lid 4, van het Zuiveringsbesluit 1945 blijkbaar wel heeft gedaan, de conclusie voor de hand zou hebben gelegen dat die punten in zijn beleid, die achteraf beschouwd wellicht tot critiek aanleiding zouden hebben kunnen geven, wegvallen tegen de betekenissen, die zijn arbeid in het belang van het Nederlandsche volk heeft gehad, weshalve hij verzoekt de beschikking te willen intrekken;

Overwegende, dat weliswaar tegen de houding van Dr Hirschfeld voornoemd gedurende den bezettingstijd als bezwaar moet worden ingebracht, dat hij blijk heeft gegeven van onvoldoende begrip voor de groote geestelijke waarde van het verzet, met name zooals dit zich uitte in de ondergrondse actie, doch dat daartegenover in aanmerking behooren te worden genomen de onmiskenbaar zeer groote en ook niet betwiste diensten, door Dr Hirschfeld gedurende de vijf zeer moeilijke bezettingsjaren in zijn functies van Secretaris-Generaal van de voormalige Departementen van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Landbouw en Visscherij aan het Nederlandsche volk bewezen, welke diensten bij het uitvoerige hernieuwde onderzoek door de Afdeling voor de Geschillen van Bestuur van den Raad van State meer dan tot dusverre duidelijk zijn geworden;

dat derhalve, bij beschouwing van des appellants beleid in zijn geheel, voor het verlenen van eervol ontslag, anders dan op eigen verzoek aan den appellant uit de voormelde door hem bekleede functies, welke hij, naar uit de stukken valt af te leiden zijnerzijds niet meer wenscht te vervullen, niet voldoende grond aanwezig is;

Gezien Onze genoemde besluiten;

Hebben goedgevonden en verstaan :

met gegrondverklaring van het beroep de bestreden beschikking van Onze Ministers van Handel en Nijverheid en van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening van 10 Mei 1946 te vernietigen.

Onze Ministers van Economische Zaken en van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk met het rapport van Onze Ministers in het Staatsblad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeling voor de Geschillen van Bestuur, en aan den appellant.

BIBLIOGRAPHIE

Mr. E. J. J. van der Heyden : Handboek voor de Naamlooze Vennootschap naar Nederlandsch Recht bewerkt door **Mr. W. C. L. van der Grinten**. — N. V. Uitgevers-maatschappij W. E. J. Tjeens Willink, Zwolle, 1946. 628 blz.; Fl. 21.45.

De eerste druk van het Nederlandsch standaardwerk over de Naamlooze Vennootschap, van der Heyden's « Handboek voor de Naamlooze Vennootschap naar Nederlandsch Recht », verscheen in 1929, de tweede reeds in 1931 en de derde in 1936. Professor van der Heyden is in 1941 in de kracht der jaren door den dood ontrukt aan de Nijmeegsche Universiteit en aan de

Nederlandsche rechtswetenschap, die nog zooveel van hem mochten verwachten.

De vierde druk van zijn « Handboek » is thans verschenen, bewerkt door zijn oud-leerling Mr. W. C. L. van der Grinten, zoon van zijn insgelijks te jong ontslapen collega in de Nijmeegsche rechtsfaculteit.

Zooals de bewerker in zijn voorbericht bij den vierden druk opmerkt, stond hij voor de vraag « of hij moest volstaan met aanvulling van literatuur en rechtspraak, onder handhaving zooveel mogelijk van den oorspronkelijken tekst, of dat hij zijn persoonlijke visie in het boek moest weergeven ». Hij heeft het laatste systeem gekozen en meent daardoor in den geest van zijn leermeester te hebben gehandeld.

Voor hen, die het geluk hadden Van der Heyden te kennen, lijdt zulks geen twijfel, nu de bewerker zijn eigen, afwijkende meeningen zoo voortreffelijk geformuleerd en gemotiveerd heeft, al zal men het met deze meeningen niet steds eens zijn.

De gedeelten, afkomstig van de eigen hand van den bewerker, kunnen onderscheiden worden als volgt: afwijkende eigen opvattingen, wijzigingen en aanvullingen in verband met nieuwe wettelijke bepalingen en in vorige drukken niet behandelde onderwerpen.

Van de afwijkende meeningen van den bewerker kunnen wij de navolgende aanhalen :

Het misdrijf van beleediging kan tegenover een n.v. begaan worden (Nr. 61, blz. 56).

Het voorschrift, dat de akte van oprichting moet verleden worden in de Nederlandsche taal (art. 36 b. W. v. K.) brengt niet steeds mede, dat de naam van de N.V. in de Nederlandsche taal moet luiden (Nr. 76, blz. 78).

Het besluit van de vergadering van aandeelhouders tot verplaatsing van den zetel der N.V. naar het buitenland is nietig, als zijnde in strijd met de wet (Nr. 81, blz. 90). (v. d. H. stelde een zoodanig besluit gelijk met een besluit tot ontbinding, indien niet de vreemde nationaliteit verworven werd).

Buitenlandsche N. N. V. V., in Nederland handelende, zijn niet onderworpen aan den bij art. 37c. W. v. K. opgelegden « vermeldingsplicht ». (Nr. 84, blz. 100).

Bij de uitoefening van verhaal door den schuldenaar, die krachtens zijn aansprakelijkheid uit het prospectus heeft moeten betalen, op zijn hoofdelijke medeschuldners, is het niet noodzakelijk het regres-aandeel te berekenen overeenkomstig art. 1328 B. W. (art. 1214, C.C.), d.w.z. naar evenredigheid van het aantal betrokkenen, doch kan het onderling verhaal bepaald worden door de mate van ieders onrechtmatigheid en schuld (Nr. 110, blz. 139).

Medewerking van ouder, voogd of curator namens kind, pupil of onder-curateele-gestelde tot oprichting eener N. V. is mogelijk met machtiging van den Kantonnier (Nr. 142, blz. 175-176).

Aandeelrecht aan toonder is niet denkbaar zonder aandeelbewijs (Nr. 173, blz. 237).

Uitgifte van toonderaandeelen zonder dat aan het vereischte van volstorting (art. 38c., lid 2, W. v. K.) is voldaan, is niettemin rechtsgeldig (Nr. 175, blz. 241). (Zulks in overeenstemming met het arrest van den Hoogen Raad van 19 Januari 1940, N. J. 1940, Nr. 264).

Het claimbewijs in blanco is zelfstandig toonderpapier; het claimrecht is niet noodzakelijk verbonden aan de kwaliteit van aandeelhouder (Nr. 177, blz. 249).

Het bonus-aandeel is geen vrucht, onverschillig of het uitgekeerd wordt, ten laste van reserves of uit de winst (Nr. 185, blz. 270).

Het bewijs van deelgerechtigheid (action de jouissance) is naar Nederlandsch recht nooit aandeel (Nr. 190, blz. 277).

De uitgifte van winstbewijzen behoeft niet op de statuten te steunen (Nr. 194, blz. 283).

Het certificaat geeft geen eigendomsrecht; alleen het administratiekantoor is eigenaar (Nr. 197, blz. 291).

Een vordering tot gedeeltelijke nietigverklaring van een besluit der algemeene vergadering is onder bepaalde voorwaarden ontvankelijk. (Nr. 225, blz. 348).

In den nieuwen druk wordt omtrent het begrip «beheer» een ruimere opvatting gehuldigd dan in den vorigen druk (Nr. 233, blz. 364).

Bij vereffening van de N. V. heeft de tantiëmist slechts aanspraak op de tot het tijdstip der vereffening gemaakte winst, vastgesteld op de wijze als bij de N.V. gebruikelijk is (Nr. 252, blz. 402).

Ook wegens handelingen in strijd met de wet of de statuten kan door de algemeene vergadering aan het bestuur décharge worden verleend (Nr. 259, blz. 420).

Aan commissarissen kan eveneens wegens anti-statutaire handelingen décharge worden verleend (Nr. 291, blz. 458).

De vorige druk vatte artikel 41 b. W. v. K. aldus op, dat geoorloofd is terugbaling van hetgeen op aandeelen is gestort zonder herleving van stortingsplicht en zonder vermindering van het kapitaal. Van der Grinten komt daarentegen tot de conclusie, dat art. 41 b. een regeling geeft, die zich niet verdraagt met de overige bepalingen van het Nederlandsch N.V.-recht en derhalve als niet geschreven moet worden beschouwd. (Nr. 316, blz. 490-492). Op het eerste gezicht lijkt het wat simplistisch een wettelijk voorschrift als niet geschreven te beschouwen, omdat de commentator er geen redelijken zin kan voor vinden. Blijkens mededeeling van Van der Grinten is het Departement van Justitie te 's Gravenhage echter dezelfde meening toegedaan: de laatste tien jaren weigert het de verklaring van geen bezwaar, indien de statuten een regeling overeenkomstig artikel 41b. W. v. K. inhouden. Voorwaar een onbevredigende toestand! Het ware o.i. wenschelijk, dat de wetgever bedoeld artikel, dat de uitvoerende macht meent buiten werking te moeten stellen, zou schrappen.

Het bestuur eener N. V. heeft niet het onaantastbaar recht notarieel proces-verbaal te doen opmaken van elke algemeene vergadering, waarin een voorstel tot statutenwijziging aan de orde komt (Nr. 348, blz. 542).

Volgens den vorigen druk stond het bijzonder verzet, bedoeld in art. 41 d., lid 2. W. v. K., alleen open bij aanwezigheid van een der bezwaren, genoemd in art. 41 f. Van der Grinten meent daarentegen dat het bijzonder verzet alle nietigheidsgronden omvat, welke door schuldeischers te berde kunnen worden gebracht, ook die ontleend aan de artt. 1374, 1375 en 1377 B. W. (art. 1134, 1135 1167 C. C.). (Nr. 359, blz. 556).

Bij het ontbreken van uitdrukkelijke voorschriften, betreffende de verdeling van het liquidatie-saldo, hebben tantiëmist hierop geen aanspraak (Nr. 390, blz. 586).

* * *

Van de sinds den vorigen druk tot stand gekomen nieuwe wetsbepalingen worden in den vierden druk behandeld:

De Wet van 26 April 1940, volgens welke het bestuur den zetel van een N. V. gevestigd in Nederland, Nederlandsch Indië, Suriname en Curaçao, kan overbrengen naar een ander gebiedsdeel van het Koninkrijk. Deze wet werd ingetrokken bij verordening van den Duitschen rijkscommissaris van 28 Augustus 1940 (112/1940), doch deze verordening wordt blijkens art. 17 Besluit Bezettingsmaatregelen (E.93) geacht nimmer van kracht te zijn geweest (Nr. 79, I, blz. 86-87).

Het Besluit op de Vennootschapsbelasting 1942 en het Besluit op de Vermogensbelasting 1942 (Nr. 92, blz. 103-104). Vroeger was een der motieven, die tot de oprichting eener N. V. plachten te leiden, de meerdere bewegingsvrijheid tegenover den fiscus. Door genoemde besluiten is de N. V. echter een fiscaal naade-

lige ondernemingsvorm geworden; en zijn dan ook in den laatsten tijd veel minder NN. VV. opgericht.

Het Effectenvernieuwingsbesluit 1941 (33/1941), na de Bevrijding gehandhaafd blijkens Besluit van 2 Nov. 1945, (Stsbl. F. 249). Ingevolge dit besluit is een stichting, het Effectenvernieuwingsbureau, opgericht, met welker tusschenkomst nieuwe aandeelbewijzen ter vervanging van geschonden of verloren aandelen aan toonder kunnen worden ter beschikking gesteld (Nr. 175, I, blz. 244-247).

* * *

In de vorige drukken niet besproken, thans behandelde onderwerpen zijn:

Beteekenis inschrijving handelsregister (Nr. 73, I, blz. 73-75).

De N.V. in oprichting (Nr. 150, blz. 196-200).

Het optiebewijs (Nr. 177, I, blz. 249-250).

Recepissen (Nr. 189, I, blz. 276).

Ongeldige vergadering (Nr. 210, I, blz. 310).

Overeenkomsten betreffende stemrecht (Nr. 217, I, blz. 329-330).

Besluiten der algemeene vergadering in strijd met ongeschreven recht (Nr. 224, I, blz. 340-344).

Betwisting van een door een aandeelhouder uitgebrachte stem op grond van dwaling, geweld, bedrog of onbekwaamheid (Nr. 223, 2, blz. 344-347).

Vertegenwoordiging buiten bestuur (Nr. 235, I, blz. 370, 373).

Vershil in vertegenwoordigingspositie (Nr. 235, 2, blz. 373-377).

Nietige benoeming van bestuurder (Nr. 246, I, blz. 390-391).

Procuratiehouder (Nr. 266, blz. 431-433).

Processuele regelen in verband met den commissaris (Nr. 280, I, blz. 445-446).

Statutenwijziging in strijd met redelijkheid en billijkheid (Nr. 345, blz. 534-536).

Mogelijkheid van andere ontbindingswijzen dan de in art. 55 W. v. K. genoemde (Nr. 374, blz. 561).

Omzetting van N. V. in een anderen ondernemingsvorm (Nr. 378, 2, blz. 570-571).

* * *

Het «Handboek» is geschreven in het helder en prachtig Nederlandsch, dat Professor van der Heyden eigen was, een juridisch-wetenschappelijke taal, die tevens van hooge letterkundige waarde is. Het boek is boeiend, niet dor, zooals men van werken over rechts-wetenschap vreest, doorspekt met snedige gezegden, die op vaak geestige wijze (geestigheid in den besten zin des woords was een van Van der Heyden's eigenschappen) de bedoeling van den schrijver scherp uitdrukken, en met oorspronkelijke, kernachtige woorden tot aanduiding van rechtsverschijnselen.

Voor den Vlaming, die in eigen land slechts zelden gelegenheid krijgt in behoorlijk Nederlandsch geschreven rechtsliteratuur te lezen, is de lectuur van het «Handboek» een genot en tevens een bron van rechtmatigen trots, omdat daaruit blijkt dat de Nederlandse taal als rechtstaal voor geen andere behoef onder te doen.

D. W.

WETGEVING

Plaatsgebrek belet ons in het tegenwoordige nummer den tekst mede te deelen van de wet van 23 December 1946 waardoor de Raad van State wordt opgericht. Deze tekst zal in ons volgend nummer volledig verschijnen.

BESLUIT van den Regent, van 24 December 1946, luidens hetwelk de bevoegdheden, voorzien bij artikel 4, 5°, van de besluitwet van 11 October 1916, betreffende den staat van oorlog en den staat van beleg, ophouden aan den Minister van Landsverdediging verleend te zijn.

KAREL, Prins van België, Regent van het Koninkrijk,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Herzien het besluit van den Regent van 12 December 1945, luidens hetwelk de bevoegdheden, voorzien bij artikel 4 van de besluitwet van 11 October 1916, betreffende den staat van oorlog en den staat van beleg, aan sommige overheden worden toegekend;

Op de voordracht van den Minister van Landsverdediging en op eensluidend advies van den Ministerraad,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Paragraaf 3 van artikel 1 van Ons besluit van 12 December 1945, luidens hetwelk de bevoegdheden, voorzien bij artikel 4 der besluitwet van 11 October 1916, betreffende den staat van oorlog en den staat van beleg, aan sommige overheden worden toegekend, wordt op datum van 31 December 1946 ingetrokken.

Art. 2. De Minister van Landsverdediging is belast met de uitvoering van dit besluit.

MEDEDEELING

DE RECHTEN DER VERDEDIGING

De Heer Senator Prof. P. M. Orban zond den onderstaanden open brief aan den Heer Minister van Justitie :

St. Niklaas-Waas, den 6 Januari 1947.

Hooggeachte Heer Minister,

Toevallig lees ik in twee verschillende bladen, dat, bij de behandeling van het proces van den « Sicherheitsdienst » te Gent, door den Voorzitter van den Krijgsraad aan de verdediging werd medegedeeld dat : « voor den goeden afloop der debatten een kwartier verdediging wordt toegestaan voor deze beschuldigen waarvoor de doodstraf wordt gevraagd en tien minuten voor de anderen ».

Ik zou het op prijs stellen indien Ued. inlichtingen zoudt willen inwinnen over de juistheid van dit persrelaas.

Iedereen, die Uw beleid aan het hoofd van het Ministerie van Justitie heeft gevolgd, is er van overtuigd, dat een dergelijke miskennis van de rechten der verdediging door U als onaanvaardbaar zal worden beschouwd.

In een vrij en democratisch land als het onze is het recht van verdediging geheiligd en onaantastbaar, ongeacht den aard en de zwaarte van de misdrijven, die aan de beklaagden ten laste worden gelegd.

Ik ben er dan ook van overtuigd, dat, indien het vorenbedoeld bericht door Ued. juist bevonden wordt, de gepaste maatregelen zullen worden getroffen om de onschendbaarheid van het verdedigingsrecht te vrijwaren.

Ik acht mij des te meer gerechtigd om Uwe aandacht op dit incident te trekken, daar ik redenen heb om te vermoeden, dat onder de beklaagden in dit proces er enkele voorkomen, die mij persoonlijk tijdens de laatste weken der bezetting hebben opgespoord.

Met het oog op de ruchtbaarheid, die door de pers aan de aangelegenheid werd gegeven en het vertrouwen dat in onze nationale rechtsbestedeling onverminderd moet gehandhaafd worden; gezien anderszijds het feit, dat gedurende de huidige sluiting van de wetgevende zitting, het neerleggen van Parlementaire vragen geschorst is, ben ik zoo vrij dit schrijven ter kennis te brengen van de pers.

Inmiddels heb ik de eer te verblijven,
met de meeste hoogachting,
Uw dw.

P. M. ORBAN,

Lid van de Commissie van Justitie.

Aan den Heer A. Lilar,
Minister van Justitie,
Brussel.

BALIELEVEN

VLAAMSCHE CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

Op 19 December 1946 vergaderde de Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen in een der lokalen van den Torenkelder, onder voorzitterschap van Mr De Baeck.

Zooals de vorige jaren zal ook dit jaar de Conferentie een prijskamp inrichten voor de beste spreekbeurt, die door een van de jongere confraters in het midden der Vlaamsche Conferentie zal gehouden worden. Als aandenken aan haar betreurden oud-voorzitter is deze wedstrijd vorig jaar de « Herman De Jongh-Prijs » genoemd geworden.

De verschillende modaliteiten voor het deelnemen aan dezen wedstrijd werden besproken en de jury werd aangesteld. Er werden tusschen de stagisten voor elk jaar afgevaardigden aangeduid, die bij het bestuur van de Vlaamsche Conferentie de verschillende verlangens der stagisten zullen bekend maken.

Na deze voorafgaandelijke besprekingen kwam Mr André Le Paige aan het woord, die op zich had genomen een debat in te leiden over « De toekomst van het eigendomsrecht ». Mr Le Paige hield zijn uiteenzetting op uiterst gevatte en volkomen wetenschappelijke wijze en trachtte aan te toonen hoe noodzakelijkerwijze de evolutie van het economisch en politiek leven moet leiden naar een betrekkelijk verregaande beperking van het eigendomsrecht en naar de nationalisatie van de belangrijkste bedrijven.

Op deze uiteenzetting volgde een geanimeerde bespreking, waarbij verschillende confraters bezwaren van allerlei aard tegenover de stellingen van den inleider naar voren brachten. Het vraagstuk werd langs alle zijden onderzocht, zoowel ethisch als economisch en politiek. Het debat was spannend en leerrijk.

Na deze zeer zakelijke gedachtenwisselingen zorgde Mr Van Alsenoy er voor, dat de luim niet door den ernst volledig verdrongen werd en de talrijke confraters, waaronder vele stagisten, die de vergadering hadden bijgewoond, hebben een uitstekenden avond doorgebracht.

TIJDSCRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Jaargang 1947, afl. 1 - 4 Januari 1947. — Mr. M. V. Polak : Regeering en Parlement in Frankrijk en de Grondwet der Vierde Republiek. — Opmerkingen en Mededeelingen : De Wetgevingsbijlage. — Vereniging voor Strafrechtspraak. — Rechtspraak van de week. — Tijdschriften. — Berichten.

WEEKBLAD VOOR PRIVAAT RECHT NOTARIS-AMBT EN REGISTRATIE. — Zaterdag 28 December 1946. 77ste Jaargang, nr. 3962. — Dr. A. R. De Bruyn, De Gemeenschapsclausule (III, slot). — E. J. A. Marcus, De notarieele opleiding vanuit praktisch oogpunt. — Tijdschriften. — Mr. L. I. Barinat de Winter, Overzicht der Nederlandsche Rechtspraak. Internationaal Privaatrecht. — Berichten en Mededeelingen. — Broederschap der Candidaat-Notarissen. — Benoemingen, Overlijden, enz.